

Riigikantselei
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Meie 24.07.2020 nr 4/173

Ettepanekud halduskoormuse vähendamiseks

Lugupeetud peaminister Jüri Ratas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) esitab majanduse elavdamise ekspertkogule oma ettepanekud ettevõtete halduskoormuse vähendamiseks. Järgnevad ettepanekud on seotud nii jõustunud õigusaktidega kui ka veel menetluses olevate eelnõudega.

1. Tuleohutusülevaatuse kohustuse kehtestamine

Riigikogu õiguskomisjonis on menetlusel tuleohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 120 SE, mille ühe muudatuse kohaselt soovitakse osadele ettevõtetele kehtestada tuleohutusülevaatuse kohustus. Eelnõu kohaselt tuleb ülevaatus teha iga kolme aasta tagant ning ülevaatuse tegemise õigus on üksnes isikul, kellel on vähemalt tuleohutuse spetsialist tase 5 kutse.

Kaubanduskoja hinnangul toimib tänane tuleohutuse enesekontrolli süsteem hästi ning see on osa tuleohutustegevusest. Muudatuse jõustumine tooks ettevõtetele täiendavaid kulusid ja selle tegelikkus tõhusust ei ole võimalik ette hinnata. Probleemi olemuse ja Kaubanduskoja ettepanekutega saab lähemalt tutvuda siin: <https://www.koda.ee/et/meie-arvamus/tuleohutusaruanne-plaanitakse-asendada-tuleohutusulevaatusega>.

2. Pakendiaruannete audiitorkontroll

Alates 2015. aastast peavad pakendiettevõtjad, kes lasevad turule pakendatud kaupa pakendimassiga rohkem kui viis tonni aastas, laskma pakendiaruande auditeerida vandeaudiitoril.

Riigikogu menetluses oleva jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõuga 190 SE leevendatakse seda nõuet selliselt, et auditeerimise kohustus lasub edaspidi vaid ettevõtetel, kes laseb turule pakendatud kaupa pakendimassiga rohkem kui 20 tonni aastas. See muudatus on positiivne. Samas näeb viidatud eelnõu ette ka muudatuse, mille kohaselt on Keskkonnainspektsioonil õigus igal ajal sõltumata põhjusest ja turule lastud pakendite kogusest nõuda pakendiettevõtjalt või

taaskasutusorganisatsioonilt audiitorkontrolli läbiviimist, kusjuures kulud tuleb kanda ettevõtjatel.

Kui täna tuleb pakendiaruande audiitorkontroll läbi viia kord aastas ca 1500 pakendiettevtjtal, siis edaspidi vtib Keskkonnainspeksioon ntuda audiitorkontrolli ilma mtjvuva ptjhjusetat rohkem kui ktmnelt tuhandelt ettevttelt. Seega vtivad muudatuse tulemusena suureneda nii ettevttjate halduskoormus kui ka kulud. Naiteks tje auditi ltbiviimise keskmine kulu on ca 1000 eurot. Audiitorkontrolli ltbiviimine vtib minna pakendiettevtjtale mitu korda rohkem maksma kui on pakendiettevtjtat kulud seoses turule lastud pakendijttmetet kttlemisega. Naiteks Keskkonnainspeksioon saab tigtuse ntuda audiitorkontrolli ka mikroettevtjtalt, kes laseb turule vaid 10 kg pakendeid aastas. Sellist lahendust ei saa pidada mtistlikuks ega proportsionaalseks.

Pakendiaruannete audiitorkontrolli puudutavat muudatuse ja kaubanduskojat seisukohtadega saab ltthemalt tutvuda siin: <https://www.koda.ee/et/meie-arvamus/esitasime-riigikogule-8-ettepanekut-jaatmeseaduse-ja-pakendiseaduse-eelnou-muutmiseks>.

3. Vtlgnikust ttttajata ttttasut arestimisakti tttitmine

Kui kohtutttitur saadab ttttandjale ttttajata palgata arestimisakti, peab ttttandjata hakkamata arvutamata, kui suur osa ttttajata ttttasust tuleb kinni pidamata ning tegemata tletkande kohtutttituri(te) arvelduskontole. Kui tjehtl ttttajatal on mitu vtlgnevust, peab ttttandjata lisaks jtlgimata, millises jtjrekorras nende vtlgnevustet kattetks rahata kandmata peab.

Sisuliselt vtib tjeelda, et ttttandjata osutab kohtutttiturile arestimisakti alusel tasuta vtla sissenntudmiste teenust. See on ettevttjtata jaoks keeruline ja kulukas, misttttu tuleks kohustust muuta. Naitetks vtiks ttttandjata saadata arestimisakti tttitmitte eest teatud tasu vti tuleks arestimisakti tttitmitte ttttandjata jaoks oluliselt lihtsustadata (vtimalusel naitetks nii, et ttttandjata kannab kogu ttttasut vtlgniku pangakontole ning teavitab tttiturit, millisele kontole rahata kanti, edaspidine jtjtb vtlgniku jata tttituri vaheliseks asjaajamisteks).

4. Tttttukassata lubata elamisloata taotlemisel

Vtlimaalaste seaduses sisaldub ntue, mille kohaselt on tttttamisteks mteldud elamisloata vtljastamisteks vtjta Tttttukassata lubata. Taotluse Tttttukassata loa saamisteks peab esitamata ttttandjata. Tttttukassata kontrollib, et ttttokohtata ei ole vtimalik tttaita ttttokohale esitatavatele kvalifikatsioonit- ja kutsenntuetele vastavat Eestit kodaniku, Euroopa Liidu kodaniku ega Eestis elamisloata alusel elavat vtlimaalasestata ning ttttokohata tttitmitte vtlimaalasestata on ptjhjendatud ttttuturu olukordata arvestades.

Teeme ettepaneku jtjttta Tttttukassata loa ntue seadusest vtjltja. Esitetks aitaks muudatus vtihendadata nii ttttandjate kui ka Tttttukassata halduskoormust jata kulusid. Teisteks puudub praktiline vtjadus Tttttukassata loa jtjrele, sest meile teadaolevalt jtjttab Tttttukassata vtgata tksikutel jtjhtudel loa vtljastamata. Kolmandaks kiirendaks muudatus elamisloata taotlemiste protsessit. Loa ntude kaotamiste jtjrel ei tasu kartata, et ttttandjaded hakkaksid massiliselt vtlimaalasit palgama, sest endiselt jtjaksid kehtimata muud piirangud, naitetks keskmiste palgata ntue jata sissertndet kvoot.

5. Statistikaga seotud halduskoormus

Ettevõtted tajuvad endiselt kõige suuremat halduskoormust seoses erinevate Statistikaameti aruannete täitmise ja esitamisega. Seetõttu peab statistika seotud halduskoormuse vähendamine olema riigi jaoks üks olulisemaid prioriteete ettevõtete halduskoormuse vähendamisel.

Esiteks peaks riik vaatama üle, kas kõik ettevõtetelt küsitavad andmed on hädavajalikud ning kui on, siis kas neid andmeid oleks võimalik koguda ettevõtteid vähemkoormaval viisil. Eelkõige näeme võimalust halduskoormust vähendada, kui paraneb erinevate andmekogude vaheline suhtlus ja andmete kvaliteet. See eeldab, et riigiasutused peavad tegema üksteisega tihedamat koostööd. Ilmselt peab riik suunama statistikaga seotud halduskoormuse vähendamiseks ka täiendavaid rahalisi ressursse, et arendada erinevaid infosüsteeme, nende omavahelist suhtlust, võimaldada senisest rohkem kasutada aruannete eeltäitmist ning luua uusi ja innovaatilisi lahendusi andmete kogumiseks muul viisil kui aruannete abil. Kindlasti tasuks koos teadlastega analüüsida ka võimalusi, kuidas statistika vajadusi rahuldada läbi andmete (nt maksudeklaratsioonidest laekuvad) modelleerimise.

Viimastel aastatel on Statistikaamet ettevõtete halduskoormust küll ka vähendanud ning loodame, et sama trend jätkub ka tulevikus.

6. Töötajate tervisekontroll

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt peab tööandja korraldama vähemalt kord kolme aasta jooksul töötaja tervisekontrolli, kusjuures töötervishoiuarst määrab järgmise tervisekontrolli aja. Oleme saanud ettevõtetelt tagasisidet, et sageli ei ole tööandjale ega ka töötajale arusaadav, miks määrati järgmine tervisekontroll näiteks aasta või kahe pärast, mitte aga kolme aasta pärast. Läbipaistmatu tervisekontrolli aja määramine suurendab ettevõtete kulusid ja halduskoormust.

Ettevõtte kulusid ja halduskoormust suurendab ka läbipaistmatu soovitude määramine töötervishoiuarsti poolt. Töötervishoiuarst määrab töötajale tervisekontrolli järel soovitud terviseriskide vähendamiseks, kuid need on tihti liiga üldised (näiteks, et töötaja vajab massaaži) ega arvesta inimese individuaalseid omadusi ning tema töö ja töökoha eripärasid. Samuti on tööandjale enamasti arusaamatu, mis põhjustel soovitud on tehtud, ehk selgusetuks jääb kuidas oleks võimalik probleemile lahendust otsida juba töökohal terviseriske maandades.

Lisaks valmistab tööandjatele muret see, et töötervishoiuarsti teenus ei ole igas piirkonnas kättesaadav. Näiteks meile teadaolevalt ei ole täna Hiiumaal ühtegi töötervishoiuarsti ning tööandjal on valida, kas saata oma töötaja mandrile tervisekontrolli või tellida töötervishoiuarst bussiga kohapeale. Samas oleme saanud ettevõtetelt tagasisidet, et ka viimasest lahendusest ei ole palju abi, sest ühe päevaga ei suudeta kõikide töötajate tervisekontrolli teha ning mõne üksi töötaja pärast ei hakka tervisekontrolli buss saarele sõitma või ei ole teenusepakkujal võimalust seda teenust rohkematele töötajatele pakkuda mõistliku aja jooksul. Leiame, et tööandjatel ja nende töötajatel peaks olema paindlikumaid võimalusi tervisekontrolli korraldamiseks. Üks variant oleks see, et teatud juhtudel on võimalik tervisekontrolli läbi viia ka perearsti

juures. Eelkõige just madalama riskiga töökohtade puhul ning ka siis säilib perearstile võimalus suunata töötaja täiendavale kontrollile töötervishoiuarsti juurde.

7. Pangakonto avamise ja sulgemisega seotud halduskoormus

Kuigi riik on selle valdkonnaga tegelemas ning hiljuti jõustusid mitmed muudatused rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses, siis endiselt valmistab ettevõtetele muret pangakonto avamise ja sulgemisega seotud probleemid. Rõhutame, et see mure ei ole vaid välismaa ettevõtetal või välismaalasest omanikuga ettevõtetal, vaid ka kohalikel ettevõtetal. Pangad on sulgenud kontosid ka ettevõtetal, kes on aastaid Eestis tegutsenud. Rahapesu tõkestamine ning selleks tunne oma klienti põhimõtte rakendamine on kahtlemata väga oluline, kuid sellega ei tohi minna liiale, kahjustades ausate ettevõtete tavapärast äritegevust. Meie hinnangul aitaks halduskoormust siin vähendada selgemad ja läbimõeldumad reeglid õigusakti tasemel.

Lugupidamisega

Mait Palts
Peadirektor
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda